

MITA BÜLTEN - I

Ocak 2024 ✦

MITA MAKE INFORMATION TRUE AGAIN

Demokratik Değerleri Güçlendirmek: Türk-Amerikan İlişkilerinde Enformasyon Doğrulama

MITA (Make Information True Again) Projesi, Uluslararası İlişkiler Konseyi (UİK) tarafından, ABD Büyükelçiliği'nin desteği ve Global Academy işbirliğiyle yürütülmektedir. İletişim kurmak ve bilgi edinmek için kullanılan araçların kökten değiştiği ve dijitalleştiği günümüz dünyasında, bilginin doğruluğunun tespiti gün geçtikçe zorlaşmaktadır. Özellikle sistematik ve eşgüdümlü yürütülen (yanlış) yönlendirme faaliyetleri, demokratik kurumlara güvensizliği artırarak, onların zayıflamalarına neden olmaktadır. Demokrasilerde doğru bilgiye ulaşmanın temel bir değer olduğundan hareketle, MITA projesinin temel amacı, Türk-Amerikan ilişkileri özelinde gençlerin yanlış bilgilendirme ve yönlendirme ile mücadele etme yöntemleri konusunda eğitilmesi ile teyit kültürü ve eleştirel düşünme becerilerini geliştirerek demokratik değerlerin güçlendirilmesidir. Proje kapsamında, gençlerin eleştirel ve analitik düşünme becerileri geliştirilerek, dezenformasyon konusunda farkındalıklarının artırılması ve bu yolla dezenformasyonla mücadele etme hedeflenmektedir. Ayrıca, Türk-Amerikan ilişkileri ve NATO konusunda kamuoyunun bilgilendirilmesi, toplumda teyit kültürü ve doğruluk kontrolünün gelişimine katkı sağlanması ile dezenformasyonun yoğun yaşandığı güncel gelişmelerle ilgili farkındalık oluşturulması da projenin çıktıları arasındadır.

Bülten İçeriği

MITA Proje Özeti

Dezenformasyon ve
Demokratik Değerler

Anahtar Kavramlar

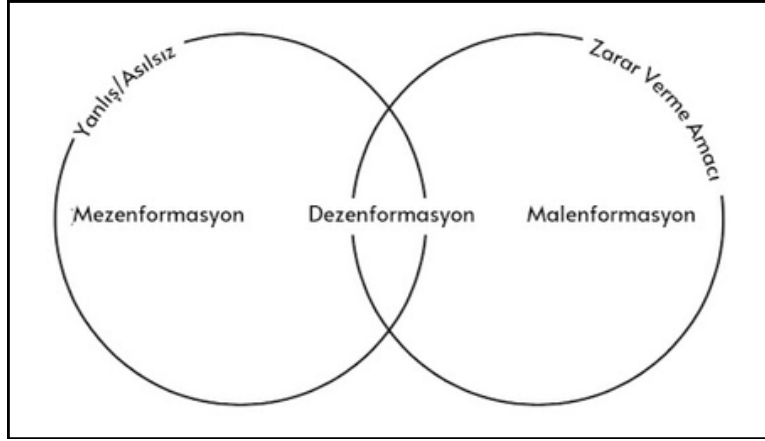
Proje Faaliyeti:
1. Öğrenci Çalıştayı
(Trabzon)

Dezenformasyon ve Demokratik Değerler

Bilgi edinmenin dijitalleştiği günümüz dünyasında bilginin doğruluğunun ve zararsızlığının tespit edilmesi de giderek zor bir hal almaktadır. İfade özgürlüğü ve bilgiye erişim hakkı demokrasilerin temel değerlerindedir. Ancak bilgi düzensizliklerinden birisi olan dezenformasyon faaliyetleri, demokratik süreçlerin güvenilirliğini olumsuz etkilemektedir. Özellikle sistemli ve koordineli bir şekilde yürütülen dezenformasyon faaliyetleri; hükümetler, parlamentolar ve bu kurumların karar alma süreçlerini olumsuz etkileyerek demokratik kurumlara olan güvenin sarsılmasına ve zayıflamasına neden olmaktadır.

Özellikle COVID-19 pandemisi döneminde başta salgının ortaya çıkışı, yayılımı ve etkisi olmak üzere salgın ile ilişkili pek çok konuda çeşitli dezenformasyon faaliyetlerine rastlanmıştır. Hatta bu dönemde Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) sosyal medya platformlarında salgın ile alakalı paylaşılan yalan ve yanlış haberler neticesinde hem “*pandemi*” (*pandemic*) hem de “*bilgi*” (*information*) kelimelerinden esinlenerek “*infodemi*” adını verdikleri süreç karşısında dikkatli olunması gerektiğini sıklıkla vurgulamıştır.

Öte yandan dezenformasyonla mücadele kapsamında resmi yasalar, düzenlemeler, kurumsal önlemler ve sivil toplum eylemleri de dahil olmak üzere birden çok düzeyde atılması gereken adımların insan hakları ve demokrasi özelinde kısıtlayıcı bir etkiye sahip olabileceği de unutulmamalıdır.

ANAHTAR KAVRAMLAR

1) DEEPFAKE:

YAPAY ZEKA KULLANILARAK ÜRETİLEN SAHTE MEDYAYI TANIMLAMAK İÇİN KULLANILAN BİR TERİMDİR. HENÜZ BAŞLANGIÇ AŞAMASINDA OLSA DA, BU TEKNİKLER DAHA KARMAŞIK HALE GELDİKÇE DEZENFORMASYON KAMPANYALARINDA BU TERİMİN DAHA SIK KULLANILDIGINI GÖRMEMİZ MUHTEMELDİR.

2) DEZENFORMASYON (DISINFORMATION):

ZARAR VERME AMACIYLA KASITLI OLARAK OLUŞTURULAN VE YAYILAN YANLIŞ BİLGİDİR.

3) MEZENFORMASYON (MISINFORMATION):

YANLIŞ OLAN ANCAK ZARAR VERME NİYETİ OLMAYAN BİLGİDİR. BİLGİ YANILTMA OLARAK NİTELENDİRİLEBİLİR.

4) KÖTÜCÜL BİLGİ (MALINFORMATION):

ZARAR VERMEK AMACIYLA PAYLAŞILAN GERÇEK BİLGİDİR.

5) DOĞRULUK KONTROLÜ (FACT-CHECKING):

POLİTİKACILARIN AÇIKLAMALARI VE HABER RAPORLARI GİBİ RESMİ, YAYINLANMIŞ BİLGİLERİN DOĞRULUĞUNU VE GERÇEKLİĞİNİ BELİRLEME SÜRECİDİR. ŞU ANDA DÜNYADA YAKLAŞIK 150 KURULUŞ VAR VE BİRÇÖĞÜ ARTIK İNTERNETTE DOLAŞAN RESMİ OLMAYAN KAYNAKLARDAN GELEN YANLIŞ BİLGİLERİ ÇÜRÜTÜYOR.

6) PROPAGANDA:

BİR İZLEYİCİYİ İKNA ETMEK AMACIYLA YAYILAN DOĞRU VEYA YANLIŞ BİLGİDİR, ANCAK GENELLİKLE POLİTİK BİR ÇAĞRIŞIMA SAHIPTIR VE HÜKÜMETLER TARAFINDAN ÜRETİLEN BİLGİLERLE BAĞLANTILIDIR.

7) DOĞRULAMA (VERIFICATION):

ÖZELLİKLE GÖRSEL MEDYA OLMAK ÜZERE ÇEVİRİMİÇİ GAYRİ RESMİ KAYNAKLAR TARAFINDAN YAYIMLANAN BİLGİLERİN GERÇEKLİĞİNİ BELİRLEME SÜRECİDİR

Kavramların devamına ve daha detaylı açıklamalarına ulaşmak için:

<https://www.globacademy.org/kaynaklar/>

1.Öğrenci Çalıştayı:

“Demokratik Değerleri Güçlendirmek; Türk-Amerikan İlişkilerinde Enformasyon Doğrulama”

Karadeniz Teknik Üniversitesi, Trabzon, 19-21 Ekim 2023

Çalıştayın ilk gününde gençlere, “Hakikat Sonrası Çağ: Gerçekler ve Yarı-Gerçekler”, “İnfodemi ve Bilgi Düzensizlikleri Türleri”, “Doğruluk Kontrolü: Metodoloji ve Uygulamaları” başlıklı konular özelinde uzmanlar tarafından eğitimler verilmiştir. Çalıştayın ikinci gününde alanında uzman akademisyenler tarafından “Gerçek Ötesi Çağda Dış Politika ve UA İlişkilerde Dezenformasyon, Yanlış Bilgi ve Sahte Haber”, “Türkiye-ABD-NATO İlişkileri”, “21. Yüzyılda Psikolojik Savaş ve Bilişsel Savaşlar” başlıklı konular özelinde seminerler verilmiştir. Çalıştayın öğleden sonraki kısmında ise “Küresel Dönüşümün Odağında Türkiye'nin Transatlantik İlişkileri” başlıklı konferans, Prof. Dr. Özgün Erler Bayır'ın (İstanbul Üniversitesi) kolaylaştırıcısı, Prof. Dr. Mustafa Aydın, (Kadir Has Üniversitesi), Prof. Dr. Serhat Güvenç, (Kadir Has Üniversitesi), Barçın Yınanç, (Gazeteci) ve Dr. Öğretim Üyesi Kaan Ataç'ın (Mersin Üniversitesi) konuşmacı olarak katılımları ile düzenlenmiştir. Bir buçuk saat süren konferans boyunca dinleyicilere Türk-Amerikan ilişkileri özelinde tarihsel ve güncel bilgiler verilmiştir. Çalıştayın son gününde ise katılımcılara, dezenformasyonla mücadele konusunu destekleyici çevrimiçi oyunlar arasında yer alan “Cat Park” oyunu oynatılmıştır. Devamında faaliyet uzmanları, son dönemde sosyal medyada sıklıkla karşılaşılan dezenformasyon örneklerinden bahsederek, katılımcıların farklı platformlardan bu haberlerin doğruluk kontrolünü yapabilmesine imka sağlayan grup çalışması yaptırmıştır. Çalıştay sertifika töreni ile son bulmuştur.

Uluslararası İlişkiler Konseyi Derneği tarafından ABD Büyükelçiliği ve Global Academy destekleriyle “Make Information True Again” (MITA) projesi kapsamında 19-21 Ekim 2023 tarihleri arasında Karadeniz Teknik Üniversitesi'nde “Demokratik Değerleri Güçlendirmek; Türk-Amerikan İlişkilerinde Enformasyon Doğrulama” konulu ilk öğrenci çalıştayı gerçekleştirilmiştir. Çalıştaya, Karadeniz Teknik Üniversitesi, Uluslararası İlişkiler Bölümü'nde lisans, yüksek lisans ve doktora düzeyinde eğitim gören 20 öğrenci katılmıştır.

MITA projesinin web sitesine ulaşmak için:
<https://www.globacademy.org/mita-projesi/>

Global Akademi web sitesine ulaşmak için:
<https://www.globacademy.org/>

Uluslararası İlişkiler Konseyi web sitesine ulaşmak için:
<https://www.uik.org.tr/>

“Küresel Dönüşüm Odağında Türkiye’nin Transatlantik İlişkileri”

6. Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Kongresi

Karadeniz Teknik Üniversitesi Kongre Merkezi, Trabzon, 20 Ekim 2023

20 Ekim 2023 tarihinde Karadeniz Teknik Üniversitesinde Prof. Dr. Özgün Erler Bayır'ın moderatörlüğünde; Prof. Dr. Mustafa Aydın'ın, Prof. Dr. Serhat Güvenç'in, Dr. Öğretim Üyesi Kaan Ataç'ın ve gazeteci Barçın Yinanç'ın katılımlarıyla “Küresel Dönüşüm Odağında Türkiye'nin Transatlantik İlişkileri” başlıklı proje konferansımız gerçekleşmiştir.

Konferans kapsamında Dr.Öğr. Üyesi Kaan Ataç; "Uluslararası İlişkilerde Gerçek Ötesi Dünya ve Dış Politika" başlıklı konuşmasında son yıllarda yaşadığımız algı operasyonları, dezenformasyon çalışmaları gibi konuları genel olarak ABD, AB, NATO, Batı, Rusya ve Türkiye arasındaki ilişkiler çerçevesinde ele aldı.

Ardından Barçın Yinanç sunumunda sahte haberler; küresel ve ulusal düzeyde medyanın değişimi ve özellikle medya üzerinde(n) yapılan operasyonları ve bunların Türkiye-ABD, Türkiye-NATO, Türkiye-Batı ilişkilerindeki örneklerine değindi.

Prof. Dr. Serhat Güvenç ise Türk-Amerikan ilişkilerinin değişen dinamikleri ile Türkiye'nin NATO ve Transatlantik bağlantılarını değerlendirdi.

Son olarak Prof. Dr. Mustafa Aydın; genel küresel dönüşüm dinamikleri ve bunların Türk-Amerikan ilişkileri ile Transatlantik ilişkilerine yansımaları üzerine değerlendirmelerde bulundu.

Etkinliğin detaylarına ve projenin tanıtım videosuna ulaşmak için:

<https://www.globacademy.org/mita-projesi/>

The “Make Information True Again: Reinforcing Democratic Values to Foster U.S-Turkey Relations” project is funded in part by a grant from the U.S. Mission to Türkiye. The opinions, findings and conclusions stated herein are those of the participants/speakers and do not necessarily reflect those of the United States Department of State.

“Demokratik Değerleri Güçlendirmek; Türk-Amerikan İlişkilerinde Enformasyon Doğrulama” başlıklı proje ABD'nin Türkiye Büyükelçiliği tarafından sağlanan destekle gerçekleştirilmektedir. Proje kapsamında dile getirilen fikirler, bulgular, sonuçlar katılımcıların kişisel görüşleri olup, ABD Dışişleri Bakanlığı'nın görüşlerini yansıtmaz.